

available to students, researchers and educators in Riga. Benefits of this project would be wide ranging: collaborative research activities and exchange of both faculty and students between chemistry departments at the Univ. of Cincinnati, the Univ. of Latvia, and Riga Technological Univ.

23. Grāmata - Ar asarām tas nav pierādams: Represēto Latvijas pilsoņu pārdzīvotuma pieredze.

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicēja: Māra Vidnere, Dr. oec. un psych., Strūgu ielā 2, dz. 1, Rīga LV-1003, Latvija; telefons 371-7214642.

Projekta apraksts: Grāmata veltīta represēto Latvijas pilsoņu pārdzīvotumu analīzei. Represēto personu pārdzīvotumu psiholoģija saistās ar latviešu tautas vēstures dziļāko sāpi un vēsturē līdz šim nebijušu totalitārā režīma aktu, kurā ir cietusi vismaz piektā daļa latviešu tautas. Grāmatā analizēta ne tikai totalitārā režīma genocīda būtība un vēsturiskie aspekti, bet arī tā atstātās pēdas cilvēku psiholoģijā. Apzinot no totalitārā režīma cietušo cilvēku personīgo pārdzīvotumu liecības, varam dziļāk izprast cilvēka morālās motivācijas aspektus un normas, ar kurām tie saskaņojuši savu dzīvi. Iedziļinoties represēto cilvēku dzīves pārdzīvotumu pieredzes fenomenā, atklājas tie faktori, kas veido, saglabā un attīsta labestību, žēlsirdību, savstarpējo līdzjūtību un izturību kā izteiktas īpašības personības struktūrā pat ekstremālos apstākļos. Tāpēc galvenais mērķis bija ne tikai atspoguļot represēto cilvēku pārdzīvotumus saskarsmē, kas veidojusies šādos apstākļos, bet izziņāt un izcelt šo cilvēku spējas pacelties pāri apstākļiem un pretstāvēt jaunumam. Grāmatā pirmo reizi aprakstīta un pamatota nepatiesi sodīto Latvijas pilsoņu faktiskā represiju būtība kā viņu pārdzīvotumu pieredzes avots. Tiek atsegtas tādas saskarsmes sociāli psiholoģiskās izmaiņas, kuras iespējamas, asimilējot totalitāro apziņas tipu. Veikta dzīvību apdraudošu situāciju (DzAS) apstākļu psiholoģiskā analīze, atklājot to ilguma un bīstamību pastiprinošos faktorus. Sniegta pārdzīvotumu pieredzes analīze ekstremālos apstākļos, akcentējot tos faktorus, kas palīdzējuši cilvēkiem izturēt. Strādājot pie grāmatas, tika veikta represēto cilvēku aptauja. Par respondentiem tika izvēlēti 2500 represēto cilvēku. No šī kopuma atbildējuši vairāk nekā 700 cilvēku, bet intervijās, pārrunās un diskusijās vairāk nekā divu gadu laikā piedalījušies pāri par 150 represēto cilvēku.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts	\$8,000
No Sorosa fonda lūgts.....	\$ 6,000
Citi ienākkumu avoti.....	\$ 170
Kopsumma.....	\$14,170

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$ 4,000
Drukas darbu iespēšana.....	\$ 5,560
Honorāri.....	\$ 1,500
Reklāma / administrācija.....	\$ 1,200
Nodoklis 18%.....	\$ 1,710
Grāmatas izdalīšana Latvijā.....	\$ 200
Kopsumma.....	\$14,170

Atsauksmes: Aina Ozoliņa Nucho, PhD Univ. of Maryland: Grāmatas publicēšana ir nepieciešama lai Dzelzs Aizkaru neatvīdotu Klusēšanas un Neziņas Aizkars. Grāmatas apliecinājumi par garīguma spēku izpausmi pat katastrofiskos apstākļos veicinās latviešu tautas ētisko attīstību.

Anīta Tērauda: Grāmatā sakopotie analītiskie materiāli rietumos nav pieejami. Tulkojums angļu/vācu valodās nepieciešams, lai iepazīstinātu pārējo pasauli ar līdz šim noklusēto vēstures posmu par latviešu tautas likteni. Ļoti ceru, ka LF atradīs par iespējamu atbalstīt šīs grāmatas publicēšanu.

24. Bērnu grāmata - Pasaka par bīzi. (Grāmatu kolekcijas Pasakas par Tevi pirmā grāmata.

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicēja: Kristīne Jurjāne Klotiņa, Mākslas bakalaure, Bergu iela 32, Rīga LV-1056, Latvija; telefons 371-7994584.

Projekta apraksts (K. Jurjāne Klotiņa): Grāmatu kolekcija *Pasakas par Tevi* iecerēta kā rakstnieka un mākslinieka kopīga darba rezultāts ar mērķi radīt mūsdienu, augstas kvalitātes, plašam lasītāju lokam pieejamas grāmatas, kur īpaša nozīme ir mākslinieka radītajam darba koptēlam. Konkrēti mākslinieces K. Jurjānes Klotiņas projekta iecere, ko atbalsta dzejnieks Imants Ziedonis, kā pasaku autors, un Rīta Laima Krieviņa, kā darba tulkoātāja angļu valodā. Grāmata kā vienots mākslas darbs, kā latviešu kultūras sastāvdaļa, kas informē, izglīto, iepriecina. Tikai 25,5% no visas 1996. gadā izdotās bērnu daļiņliteratūras ir latviešu oriģinālliteratūras pirmpublicējumi, svarīgi pierādīt, ka latviešu rakstnieki un mākslinieki var radīt augstvērtīgus darbus, kas spēj konkurēt pasaules aprītē. *Pasaka par Bīzi* ir pirmā grāmata sērijā, tās mākslinieciskais iekārtojums balstīts uz labākajām tradīcijām latviešu grāmatu mākslā, bagātīgi ilustrēta, kur ilustr. un teksts ir vienoti izteiksmes formā, papildina, noslēdz viens otru. Projektu paredzēts īstenot 5 gadu laikā, sadarbībā ar izdevniecību "Jumava", gadā izdodot 1 grāmatu. Šī gada marta mēnesī grāmatas ilustrācijas tiek eksponētas Leipcigas starpt. grāmatu tirgū, izstādē, aprīļa mēnesī projekts tiks aizstāvēts Itālijā Boloņas grāmatu gadatirgus laikā.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts \$4,000	
Citu fondu atbalsts.....	\$ 1,000
SFL pabalsta lūgums.....	\$ 3,600
LKM pabalsta lūgums.....	\$ 4,000
Kopsumma.....	<u>\$12,600</u>

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$ 5,724
Drukas darbu iespiešana.....	\$ 6,030
Honorāri.....	\$ 1,500
(Nodokļi ieskaitīti)	
Kopsumma.....	<u>\$13,254</u>

Atsauksmes: Biruta Zommere, RVV Kursu direktore: Grāmata "Bize" ir oriģināldarbs, kuŗu noteikti vajadzētu publicēt. Grāmatas saturs ir ļoti interesants un vērtīgs psiholoģiski. Mākslinieces K. Jurjānes ilustrācijas ir skaistas, mākslinieciski augstvērtīgas. Mums ir daudz tulkotu bērnu grāmatu. "Bize" ir latviešu autoru grāmata, kuŗa būs vērtīga latviešu bērniem Latvijā un ārpus Latvijas.

25. Datoru tehnikas iegāde - Latvijas mūzikas kultūras datu bankas tehniskā nodrošinājuma uzlabošanai.

Darba veicējs: Jānis Torgāns, prof. Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Radošā un zinātniskā darba prorektors un darba grupa, Krišjāņa Barona iela 1, Rīga LV 1050, Latvija; telefons 7223071.

Projekta apraksts (J. Torgāns): Projekta būtība ir datortehnikas ieviešana un modernizēšana Latvijas mūzikas kultūras datu bankai: mūzikas kultūras vērtību apzināšana, sistematizēšana un ievadīšana globālajā datoru tīklā Internet. Pirmais projekts ar šādu ievirzi jau realizēts, pateicoties Sorosa Fondam - Latvija (iegādāts tehnikas minimums, veikts optiskā kabeļa pieslēgums Internet tīklam). Turpinot šo darbu, pasaulei tiks dota iespēja iegūt plašu un objektīvu informāciju mūsdienīgā formā par latviešu mūzikas kultūru (WWW lapas gan angļu, gan latviešu valodās). Par iestrādēm var pārliecināties <http://www/lmuza.lv/>

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts \$6,255

Izdevumi:

Datoru tehnikas iegāde.....	\$5,677
Programmu nodrošinājumam.....	\$ 578
Kopsumma.....	<u>\$6,255</u>

Atsauksmes: Juris Karlsons, prof., rektors Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā: Visnotaļ atbalstu datortehnikas iegādei, kura nepieciešama gan LMA mācību procesam, gan īpaši Latvijas mūzikas kultūras dokumen-

tēšanai un iemūžināšanai, kas vienlaikus būs tās ieviešana starptautiskā aprītē.

Uldis Klauss, Latvijas Bankas prezidenta padomnieks: Atbalstu LMA projektu datortehnikas iegādei mūzikas kultūras datu bankas attīstībai, saskatot tajā gan praktisku, gan kultūrvēsturisku nozīmi latviešu mūzikas popularizēšanā.

26. Limbažu rātsnama gleznojumu atjaunošana.

Darba veicēja: Ilze Ozola, Limbažu rajona kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore, Burtnieku iela 7, Limbaži, LV-4001, Latvija; telefons 240-21432.

Projekta apraksts: Limbažu pilsētas (dib. 1223.g.) bijušajā rātsnamā, kas celts 18.gs.2.pusē, atrodas zāle ar jau daļēji atsegtiem, 18.gs. beigu profesionālā līmenī veiktiem sienu un griestu gleznojumiem. Tie ir labi saglabājušies un ir unikāla parādība Latvijas provinces pilsētā. Otrais stāvs ar zāli, kurā atrodas šis valsts nozīmes mākslas piemineklis, ir nodots Limbažu Novadpētniecības muzejam. Tajā paredzēts ierīkot Limbažu pilsētas apbūvei veltītu ekspozīciju, izstādīt jaunus pilsētas apbūves projektus publiskai apspriešanai. Zāle ar atjaunotiem gleznojumiem būtu svarīgākā ekspozīcijas sastāvdaļa. Tā: 1) būtu dzīvs Limbažu vēstures liecinieks, 2) kalpotu skolu jaunatnei kā Latvijas vēstures izglītības avots, 3) būtu viens no svarīgākiem tūrisma objektiem Limbažu pilsētā, 4) kļūtu par pilsētas viesu uzņemšanas vietu, rādot mūsu senās pilsētas kultūrvidi kā Latvijas un visas pasaules kultūras sastāvdaļu. Restaurēšanu veiktu profesionālas restaurātores G. Čakares vadībā.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts \$5,230	
Citu fondu atbalsts, plānots.....	\$ 6,000
Jau ieguldīts.....	\$ 4,630
Kopsumma.....	<u>\$15,860</u>

Izdevumi*:

Kopsumma.....\$9,973.56

* Pievienots saraksts ar materiāliem, kas projektam nepieciešami (piem. krāsa, līme, u.t.t.) kā arī Limbažu rātsnama un gleznojumu fragmentu fotografijas.

Atsauksmes: E. Kļaviņš, LMA Mākslas zinātnes katedras vadītājs, prof., Dr.habil.art.: Jaunatklātie dekoratīvie gleznojumi Limbažu rātsnamā ir neapšaubāmi unikāls Latvijas 18.gs. kultūras piemineklis. Tā konservācija un restaurācija būtu konkrēts un augstvērtīgs ieguldījums mūsdienu latviešu provinces pilsētvides izkopšanā.

D. Čoldere, Latvijas Restauratoru Biedrība: LRB atbalsta projektā paredzēto zāles gleznojumu restaurāciju, kas nepieciešama pieminekļa saglabāšanai. Atjaunotā

veidā šis objekts būs izcils liecinieks Latvijas provinces pilsētas kultūrai senatnē.

27. Mācību grāmata - Latviešu literatūras mācīšana, pieskaņota Latvijas vēstures kursam.

Atbalsts grāmatas sagatavošanai.

Darba veicējs: Andrejs Grāpis, Ziemeļvalstu ģimnāzijas skolotājs Rīgā, Rumbulas iela 7 dz.67, Rīga, LV-1035 Latvija; telefons 2599223.

Projekta apraksts: Personības veidošanās svarīgs priekšnosacījums ir sevis apzināšana tautas kultūrvēsturiskās attīstības nepārtrauktība. Pamatizglītības humanitārajā ciklā ļoti nozīmīgs ir mērķtiecīgi veidots priekšstats par vēsturisko, ētisko un mākslinieciski estētisko vērtību atveidi daiļliteratūrā. Tā ir nacionālās identitātes apzināšanās nolūkā veicināta individa pašidentifikācija savā tautā, kas īpaši aktualizējusies beidzamajos gados. Tieši tādēļ vārda mākslas apguve veidojama paralēli Latvijas vēsturei, lietojot līdzšinējā Latvijas skolu praksē arī neizmantotus daiļdarbus. Pievienojot katra rakstnieka ētisko un estētisko pārliecību, personības koncepciju, atveidotu mākslas līdzekļiem, spējam veikt minēto uzdevumu, nenivilējot mākslas un zinātnes specifiku, bet rādot abu nozīmes vienlīdzīgumu. Šāda pieeja atvieglo pamatzglītības apguvi, veicina humanitārās starppriekšmetu saiknes nostiprināšanos, saturisku padziļinājumu. Projekta ietvaros izstrādāta programma, izveidota un izdota mācību grāmata literatūrteoriā Pieci soļi. Turpmāk noformējams piecu hrestomātiju komplekts (manuskripti), kas sevišķi nepieciešams un gaidīts lauku skolās.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$8,000

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$4,501.30
Dažādi izdevumi.....	\$3,498.70
Kopsumma.....	<u>\$8,000</u>

Atsauksmes: Līvija Volkova, literatūrzinātniece:

Projekts atklāj mūsu rakstniecības dziļo latviskumu - līdz mūsdienām aizstīgojošās folkloras saknes - latviešu specifisko bagātību: nevienai eiropiešu literatūrai (izņemot lietuviešus) nav saglabājusies tik izteikta tautas dvēsele.

Jānis Rozenbergs, prof.dr.hab.philol., LU Valodu centra direktora vietnieks: Respektēt pusaudžu intelektuālo uztveri, novatoriski iesaistot literatūru Latvijas vēstures apgūvē, veicināt latviskās dzīvesziņas izpratni, nacionālo pašapziņu - šie metodiskie pamatprincipi pozitīvi ietekmē skolēnu personību. Realizējami hrestomātijās.

28. Dokumentācija - "Izpostītā zeme" - Zvār-

des pagasta iznīcināšana un atkopšanās: Latvijas Okupācijas muzeja projekts.

Atbalsts muzeja skates un ceļojošās izstādes izveidošanai.

Darba veicēji: Dagnija Staško, Latvijas Okupācijas muzeja Izglītības programmas vadītāja (kopā ar OM darbiniekiem), Strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050, Latvija; telefons 7211030..

Projekta apraksts: Padomju laikā 1950ajos gados no kartēm pazuda Dienvidkurzemes Zvārdes pagasts. No tā padzina iedzīvotājus un tur iekārtoja PSRS okupācijas armijas poligonu, kur ap kapsētu novietotos mērķus līdz pat 1992.gada beigām bumboja kara lidmašīnas. Neatkarības laikā pagastā bija ap 500 saimniecību, tagad - nepilni 400 iedzīvotāji. Šī nebija vienīgā vieta, kur līdzīgi "saimniekoja" padomju armija. Latvijas OM turpmāk pievērsīs uzmanību specifiskiem okupācijas nodarījumiem, tos izgaismojot īpašās skatēs un iekļaujot savā Izglītības programmā. Kā šādu projektu muzejs izvēlējies Zvārdes pagastu, tā cilvēku, māju, kultūras un dabas vides likteņus padomju laikā un tā grūto atkopšanos tagad. Dokumentāciju par nodarīto sāka vākt jau 1989. gadā; sekoja drosmīgas protesta akcijas poligona apkārtnē un Rīgā. Zvārdes pagastā tagad iekārtots neliels piemiņas muzejs. Latvijas OM Izglītības programma plāno 1997./1998.gadā: 1) apzināt un papildināt Zvārdes pagasta un tur ierīkotā armijas poligona dokumentāciju, darbā iesaistot muzeja speciālistus, Zvārdes apkārtnes skolēnus, skolotājus un pagasta ļaudis; 2) izveidot muzejā tematisku skati par Zvārdes pagasta likteni, papildinot to ar referātiem un video filmu izrādēm; 3) sagatavot mācību materiālus par Zvārdi un citiem PSRS okupācijas armijas nodarītajiem Latvijas kultūrvides un dabas postījumiem; 4) no skates materiāliem izveidot ceļojošu izstādi, lai ar to un ar muzeja darbu iepazīstinātu attālākās Latvijas skolas un sabiedrību; 5) nodot skati Zvārdes pagasta muzejam, paturot daļu no savāktajiem materiāliem Okupācijas muzeja arhīvam un ekspozīcijai.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$6,700

Mērķziedojumi Izglītības prog.....	\$2,000
Izglītības prog.mācību materiāli.....	\$ 500
Zvārdes līdzfinansējums (skates iekārtošanas izdevumi).....	\$ 500
Kopsumma.....	<u>\$9,700</u>

Izdevumi:

Dokumentācijas apzināšana.....	\$2,000
Skates izveidošana.....	\$4,700
Mācību materiāli.....	\$ 500
Ceļojošā izstāde un skates iekārtošana Zvārdē.....	\$2,500
Kopsumma.....	<u>\$9,700</u>

Atsauksmes: Pēteris Elferts, LR Satiksmes ministrijas parlamentārais sekretārs, zvārdenīks: Zvārdes cilvēku un kultūras liktenis ir visas Latvijas atspoguļojums. Zvārdes vēsture cilvēkiem ļauj izprast okupācijas sekas - valsts un pagastu pazušānu no kartes un atjaunošanos tagad.

V. Nollendorfs, AABS Baltijas biroja vadītājs: Zvārdes projekts parāda okupācijas mikrokosmu tiešajā brutalitātē tur, kur tā vēl taustāma, un paplašina Okupācijas muzeja darbu - sadarbībā ar skolām, citiem muzejiem un okupācijas upuriem.

29. Kompaktdisks - "Tālvālža Ķeniņa mūzika Rīgas Domā".

Atbalsts ierakstam.

Darba veicējs: Māris Ošlejs, Valsts akadēmiskā kora "Latvija" producents, 11a Kaļķu iela, Rīga, LV-1664, Latvija; telefons 722-3839.

Projekta apraksts: Atceroties I. Zemzares monogrāfijā "Tālvāldis Ķeniņš" citētos Alberta Jēruma zīmīgos vārdus: "Manuprāt, T.Ķeniņa īstā vieta latviešu mūzikā būs, kā mūsu modernās mūzikas klasiķim" un pilnībā pievienojoties šim izteikumam, Valsts akadēmiskais koris "Latvija" ir iecerējis ierakstīt un izplatīt kompaktdisku (CD) "Tālvālža Ķeniņa mūzika Rīgas Domā". Ierakstu veiks Rīgas skaņu ierakstu studija. Ierakstā piedalīsies Valsts akadēmiskā kora "Latvija" mākslinieki un solisti, kā arī ērģelnieks Tālvāldis Deksnis. Kompaktdiskā paredzēts ierakstīt T.Ķeniņa oratoriju "Daniels", līrisko svītu "Dzejnieka dzīve un gars" kā arī skaņdarbus ērģelēm: "Skerco Fantāzija", "Ievads, Pastorāle un Tokāta". CD paredzēts ierakstīt 1997.gada novembrī, decembrī Rīgas Doma koncertzālē. Kompaktdiskus nav paredzēts pārdot, bet izmantot kā reprezentācijas materiālu korim, ērģelniekam un solistiem, Komponistu Savienības un LF vajadzībām. Daļu metiena paredzēts izdalīt izglītības iestādēm, kuru programmās ir "Latviešu mūzikas vēsture".

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts	\$4,500
No Latv.Kultūras ministrijas lūgts atbalsts.....	\$4,500
Kopsumma.....	\$9,000

Izdevumi:

CD vāka izgatavošana, iespiešana, ražošana.....	\$2,750
Ieraksts un montāža.....	\$1,000
Honorāri autoram, solistiem, diriģentiem.....	\$2,000
Kora māksliniekiem.....	\$3,250
Kopsumma.....	\$9,000

Atsauksmes: Leons Amoliņš, Latvijas komponistu savienības valdes priekšsēdētājs: Kora "Latvija" augstā meistarība sola teicamus rezultātus T.Ķeniņa kora mūzikas ierakstiem Doma koncertzālē sadarbībā ar ērģelnieku T. Deksnī. Komponistu savienība atbalsta šādu ierakstu tapšanu.

Imants Zemzaris, komponists: Iecerētais kompaktdisks ir apsveicams projekts. Tas bagātinātu ļoti skopo latviešu mūzikas diskogrāfiju, būtu neatvietoājams uzzīņas materiāls kā mūzikas mācībiestādēm, tā ārzemju raidorganizācijām.

30. Līvānu atbrīvošanas pieminēkļa izveidošana.

Darba veicējs: Visvaldis Gercāns, Līvānu pilsētas dome, Rīgas ielā 136, Līvāni, LV-5316, Latvija; telefons: 53-44464.

Projekta apraksts: Vairāk nekā pusgadsimtu Līvānu pilsēta tika pakļauta padomju rūpniecības vajadzībām, tika iepludināti tūkstoši imigrantu, kuru lielākajai daļai ir vienaldzīga Latvija un tās vēsture. Daudz kas šai laikā tika tišuprāt aizmirsts vai iznīcināts kā kaitīgs un bīstams pastāvošajai sistēmai. Tika iznīcināts arī Līvānu atbrīvošanas pieminēklis - latviešu tautas pašnoteikšanās tiesību un brīvības cīņu cildinājums. Kopš brīža, kad pieminēklis tika nopostīts, līvānieši ir ieguldījuši daudz laika un enerģijas, lai pieminekli atjaunotu. Projekta mērķis ir izveidot mākslinieciski kvalitatīvu pieminēkļa projektu un profesionālu pieminēkļa apkārtnes labiekārtošanas projektu. Pieminēklis ir veltīts Līvānu atbrīvošanai no ielīnīku jūga 1919. gadā un 1935. gadā celtajam, arī šim notikumam veltītajam, bet komunistu nopostītajam, pieminēklim. Projekta uzdevums ir aktīvi iesaistīt iedzīvotājus savas pilsētas veidošanā, un veicināt sadarbību kopīgu mērķu sasniegšanai. Projekta virsmērķis ir veidot kvalitatīvu kultūrvidi Līvānu pilsētā, sekmēt pilsētas attīstību un garīgo vērtību pārmantošanu.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts	\$4,000
Līvāni pilsētas domes piešķirums.....	\$4,000
Līvānu iedzīvotāju ziedojumi.....	\$ 80
Kopsumma.....	\$8,080

Izdevumi:

Administrācija.....	\$1,815
Projektēšana.....	\$3,385
Materiālu iegāde.....	\$1,772
Projekta realizēšana materiālā.....	\$1,108
Kopsumma.....	\$8,080

Atsauksmes: T. Bekeša, Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore: Atbalstām Atbrīvošanas pieminēkļa izveidošanu Līvānos, kur notika svarīgākās

nacionālās neatkarības cīņu operācijas Preiļu novadā, pēc Līvānu atbrīvošanas pieminekļa izveidošanas darba grupas projekta.

Inese Stūre, Preiļu rajona Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības galvenā valsts inspektore: Līvānu atbrīvošanas pieminekļa atjaunošanai ir svarīga kultūrvēsturiska, vidi veidojoša un simboliska nozīme ne vien pilsētās, bet arī rajona līmenī. Aicinu visus to atbalstīt un palīdzēt.

Piezīme: Projekta iesniegumam pievienots sīki izstrādāts plāns ar fotogrāfijām.

31. Datortehnikas iegāde - Latviešu Tautas Tērpu centrs "Senā klēts".

Darba veicējs: Maruta Grasmane, rokdarbu un etnogrāfijas pasniedzēja, "Senās klēts" īpašniece, Ausekļa ielā 2-7, Rīga, LV-1010, Latvija; telefons 7321266.

Projekta apraksts: Latviešu tautas tērpiem ir bijusi un ir liela nozīme tautiskās pašapziņas veidošanā, it īpaši pašlaik - Latvijas atjaunošanas laikā. Latvijas muzejos saglabātas unikālas latviešu tautas tērpu kolekcijas, bieži vien vairāk nekā 100 gadu vecas, tāpēc ļoti saudzējamas un nav pieejamas plašākam interesentu lokam. Pēdējās desmitgadēs vērojam, ka ar katriem Dziesmu svētkiem tautas tērps attālinās no mums mantojumā atstātajām bagātībām. Parādās tērpu vienveidība, pat nepareizi komplektēti tērpi, rotājumu izpildījums un krāsas nereti ir tālu no autentiskuma. Projekta mērķi: 1) Izgatavot autentiskus tautas tērpu paraugus visiem Latvijas novadiem (500-1000 tautas tērpi). Šo kolekciju izstādīt Senās klēts telpās kā pastāvīgu ekspozīciju, kas būtu pieejama jebkuram interesentam. Tā būtu iespējams novērst tendenci unificēt tautas tērpu, vai pat izgatavot nepareizas tautas tērpu sastāvdaļas. 2) Sistematizēt un zinātniski aprakstīt sakrātos tautas tērpu pētījumu materiālus, darināšanas tehnoloģiskos aprakstus, izmantojot mūsdienīgu dator un pavairošanas tehniku. Apzināt lietišķās mākslas meistarus, kuri izgatavo tautas tērpus, ievērojot senās auduma izgatavošanas un rotāšanas tradīcijas. Patstāvīgā ekspozīcijā novietot arī vecmeistaru darbu paraugus. 3) Regulāri organizēt izstādes kā Latvijā, tā arī ārzemēs, konsultācijas, seminārus un kursus par tautas tērpu darināšanas īpatnībām, iepazīstināt ar pareizām tautas tērpa valkāšanas tradīcijām.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$ 4,790

Citu fondu atbalsts.....\$10,770

Kopsumma.....\$22,350

Izdevumi:

Kopsumma.....\$22,350

Atsauksmes: A.Jansone, LU Latvijas Vēstures

institūta Etnogrāfijas nodaļas vadītāja: M. Grasmane ir savas idejas un darba zinātāja un entuziaste, kas ir drošs garants šī projekta kvalitatīvai realizācijai.

J. Kurpnieks, LR KM E.Meingaiļa Tautas mākslas centrs: E.Meingaiļa Tautas mākslas centrs iepazīnās ar latviešu tautas tērpu centra "Senā klēts" vadītājas pētnieces M. Gramanes izstrādāto projektu. Laipni lūdzam rast iespēju atbalstīt šī projekta veidotāju idejas īstenošanai.

Piezīme: "Senā klēts" sastāv no divām daļām. Viena ir tērpu izgatavošana un pārdošana - veikals, otrā ir izstādēs un pētniecība par tautas tērpiem. Padome atstāj LF dalībnieku ziņā, kura no šīm daļām ir nozīmīgāka.

32. Grāmata - Akvarelists Egons Cēsniņš.

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicējs: Māris Brencis, mākslas zinātnieks, Slimnīcas ielā 28, Jelgava, LV-3008, Latvija.

Projekta apraksts: Akvarelists un vitrāžists Egons Cēsniņš (1915-1978) 1944. gadā beidza profesora J. Kunga vadīto Dekoratīvās glezniecības meistardarbnīcu ar diplomdarbu "Siena laiks". Tomēr mākslinieka izcilās dāvanas nepaspēja attīstīties 40. gadu I pusē. Sarkanās armijas otrreizējā Latvijas okupācija un tam sekojošais arests kavēja E. Cēsniņa talanta attīstību. Tomēr pēc pārrašanās no Sibīrijas ātri vien viņš kļuva par vienu no pirmajiem māksliniekiem, kurš veicināja latviešu akvareļa attīstību 50. un vēlēkajos gados. Kopš I Republikāniskās akvareļu izstādes 1958. gadā līdz pat sava mūža noslēgumam E. Cēsniņš piedalījās visās akvareļu skatēs Latvijā un ārpus tās, izpelnīdamies tautas mīlestību un kritikas atzinību. Plašs bija mākslinieka darbu tematiskais un žanriskais loks - portreti, ainavas, klusās dabas. Sevišķu popularitāti E. Cēsniņš guva ar magoņu gleznojumiem, kuros atklāja savas tautas vitalitāti un gara spēku. Viņš bija vairāku akvareļa tehniku pilnveidotājs un jaunatklājējs (t.s. "slapjais pludinājums", linu audekļa izmantošana papīra vietā u.c.). E. Cēsniņa gleznojums bija koloristiski spožs un tehniski virtuozs. Blakus akvareļglezniecībai E. Cēsniņš sekmēja latviešu vitrāžas attīstību. Pēc viņa metiem ir darinātas vitrāžas daudzām sabiedriskajām ēkām Latvijā un ārpus tās (bijušajā PSRS). Nozīmīgākās vitrāžas - "Jānis Lūsis" (1968) Sporta manēža, "Uguns un nakts" (1972) Daugavpīlī, "Zodiaks" (1970) Zelenčukas observatorijā Ziemeļkaukāzā. E. Cēsniņa vitrāžas izceļas ar monumentalitāti, tēlu simboliku un dekoratīvo krāsu spēku. Vitrāžās "Leonardo da Vinči", "Mikelandželo", "Rīgas lukturi" uc. E. Cēsniņš meklēja jaunus, modernākus izteiksmes līdzekļus, kuri, neskaitoties uz "dzelzs aizkaru", tuvināja viņa darbus šodienas aktuālākiem strāvojumiem pasaules modernajā mākslā. Mākslinieks pazīstams aridzan kā grāmatu ilustrators un zīmētājs.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts	\$3,000
E. Cēsniece	\$ 500
Kopsumma	<u>\$3,500</u>

Izdevumi:

Drukā darbu sagatavošana	\$1,400
Drukā darbu iespiešana	\$ 600
Attāli / iesiešana	\$ 900
Kopsumma	<u>\$2,900</u>

Atsauksmes: G. Tidomane, LMA Goda profesore: Egons Cēsnieks - Latvijā pazīstams gleznotājs, vitražists. Viņam, neapšaubāmi, ievērojama vieta latviešu mākslā. Tā prasā izvērtējumu atsevišķā grāmatā, kuru veiksmīgi uzrakstījis populārais mākslas zinātnieks Māris Brencis.

Imants Lancmanis: Atbalstu mākslas zinātnieka Māra Brenča iecerai sarakstīt monogrāfiju - albumu par gleznotāju un vitražistu Egonu Cēsnieku, Lūdz LF finansēt minētā darba sagatavošanu un iespiešanu.

33. Radoša vasaras nometne "Pietura-Saldus".

Atbalsts nometnei.

Darba veicēja: Aija Druvaskalne, J. Rozentāla tēlotājas mākslas studijas vadītāja, Skolas iela 3-10, Druva, LV-3862, Saldus pagasts, Latvija; telefons 38 39457.

Projekta apraksts: J. Rozentāla tēlotājas mākslas studija (vadītāja A. Druvaskalne) sadarbībā ar Druvas vidusskolu (direktors S. Beļkevičs) organizē radošo vasaras nometni "Pietura - Saldus" no 29.06.98 līdz 05.07.98. Nometnē piedalās 70 dalībnieki, tajā skaitā 5 lektori, 1 mākslinieks no Dānijas. Tā apvieno dažādu māksls sfēru (tēlotājas mākslas, teātra, mūzikas) pārstāvjus. Darbu organizē grupās atbilstoši konkrētai mākslas jomai ar paredzamu gala rezultātu - skulptūras izvietojumu pilsētas parkā un Mākslas svētkiem Saldū nometnes noslēgumā. Bez praktiski radošā darba māksliniekiem tiek dota iespēja papildināt savas zināšanas lekcijās, apgūt jaunas tehnikas, piedalīties diskusijās par mūsdienu mākslas aktualitātēm, pārbaudīt savu varēšanu citā mākslasjomā. Šī nometne nepieciešama, lai sekmētu kultūras attīstību tieši lauku rajnos, lai iesaistītu māksliniekus sava novada un pilsētas vides veidošanā, lai stiprinātu saikni starp mākslinieku un skatītāju.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts	\$5,293
Citi ienākuma avoti	\$2,150
Kopsumma	<u>\$7,443</u>

Izdevumi:

Drukā darbi / reklāma	\$ 260
-----------------------	--------

Telpu īre / ēdināšana	\$3,413
Darba apmaksa / ceļa izdevumi	\$2,580
Pārējie izdevumi	\$1,190
Kopsumma	<u>\$7,443</u>

Atsauksmes: J. Kurpnieks, LF KM E. Melngaiļa Tautas mākslas Centra vadītājs: J. Rozentāla Tautas tēlotājas mākslas studija darbojas no 1954. gada un savā ilgajā darbības laikā ir apliecinājusi strādāt gribu. Studijas dalībnieki - gleznotāji ir devuši lielu ieguldījumu sava novada kultūrvēstures vides attīstībā un pašdarbības mākslas virzīšanā.

Z. Upeniece, Gaivenā valsts kultūras inspektore Saldus rajonā: Projekts, izkopjot latviešiem tradicionālās mākslas nozares, rada iespēju māksliniecisku vērtību un ideju attīstībai, ilgaicīgai Kurzemes pilsētas pilnveidošanai. Projekta īstenotājiem ir laba organizatoriskā un sadarbības pieredze.

34. Operas, (koncertu un teātru) brīvbiletes skolu jaunatnei.

Darba veicējs: Dr. Eduards Upenieks, Latviešu Nac. Operas Fonda Kanadā vicepriekšsēdis.

Projekta apraksts: Skolu jaunatnes braucieni uz Rīgu kā Latvijas lielāko kultūras centru ir jau pats par sevi vērtīgs notikums: tā kā ir izkārtota arī pārnakšņošana grupām no attālākām vietām, un izbraucieni parasti ir nedēļu nogalēs, tas dod iespēju nākamā rītā apskatīt Rīgu, Mākslas muzeju, būt Domā vai Katedrālē vai aizbraukt uz Brīvdabas Muzeju. Tas viss var izvērsties par ļoti kultūrnomināmu notikumu jauniešu dzīvē.

Bilešu izkārtošana uz skolām iet caur Rīgas Operas Draugu Ģildes vadību ar Vaideloša Apsīša kungu priekšgalā. Inga Markules jaunkundze ir kā tiešā darba darītāja, kas regulāri sniedz ļoti rūpīgus pārskatus un finansiālos norēķinus. Pēdējo triju gadu laikā ir jau izdalītas četri tūkstoši brīvbilešu, galvenokārt uz Latvijas attālākiem novadiem kā Ventspili, Alūksni, Balviem, Baltinavu u.c. Lielie attālumi un dārgie ceļa izdevumi ir bijis kavēklis, bet saņemtas pateicības vēstules kā no skolotājiem tā skolniekiem, liecina, ka pasākums ir pūļu vērts.

Darbs būtu jāturpina pat vēl plašākā apmērā, ja līdzekļi to atļautu. Bet ar individuāliem ziedojumiem kā līdz šim, tas vairs nav iespējams turpināt pat pašreizējos apmēros. Ir pienācis laiks, ka sabiedrība un Fondi ciešāk iesaistās šai Latvijas nākotnes nodrošināšanas darbā.

Operas vadība, atsaucoties uz mūsu lūgumu, piekrita bilešu cenu atlaidēm studentiem, kā arī izkārtojusi, ka īsi pirms uzveduma skolu grupām un citiem ieinteresētiem sniedz uzvedamās Operas idejisku izskaidrojumu.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts	\$8,000
------------------------	---------

Izdevumi:

Dažādi izdevumi.....	\$ 100
Biletēm.....	\$7,900
Kopsumma.....	<u>\$8,000</u>

Atsauksmes: *Brunis Rubess:* Gandrīz katrā Latvijas Nacionālās Operas izrādē ir tukši sēdekļi un skolas vecuma bērni nav redzami. Projekts palīdz Operai, reizē audzinot jaunus nopietnas mākslas cienītājus. Atbalstu.

Pāvils Cakuls, LF un LATS biedrs: Brīvbiļešu projekts devis iespēju 4000!! jauniešiem (vairākums no laukiem) apmeklēt operu un Rīgu un iesaistījis vecākus un skolotājus šā sajūsmīnīgā pasākuma īstenošanā. Viens no sakarīgākiem LF ieguldījumiem!

35. Kopējamā mašīna - Nošu materiāla sagatavošanai.

Darba veicējs: Ainārs Pudāns, Latvijas Nacionālās Simfoniskais Orķestris, LNSO producents.

Projekta apraksts: LNSO ir ievērojamākais mūzikas kolektīvs Latvijā. LNSO pārstāv Latviju atbildīgos koncertos. Piemēram, ANO Harts 50 gadu jubilejas svinībās Ženēvā. Ar LNSA uzstājas daudzi ievērojami ārvalstu viesi - Mariss Jansons, Mstislavs Rostropovičs un daudzi citi mākslinieki. LNSO CD ir atrodamā visu attīstītāko pasaules valstu ierakstu veikalos. LNSO vienmēr piedalās visos Latvijas Valsts svēkos, kā arī ir pamatkodols Dziesmu Svētku simfoniskās mūzikas koncertos. Patlaban orķestrim ir ļoti ierobežotas finansiālas iespējas. Līdzekļu vienmēr nepietiek. No ierindas nupat izgāja orķestra stipri vien nolietotā kopējamā mašīna, tiek nopietni apdraudēts normāls orķestra darbs.

Rūpīgi apsverot orķestra vajadzībām visnepieciešamāko kopētāja modeli, esmu nācis pie slēdziena, ka firmas B.O.S.S. Ltd. piedāvātais Xerox 5328 modelis ir vispiemērotākais orķestra vajadzībām. Tas palīdzēs pienācīgi sagatavoties, gan mūsu tekošajiem koncertiem, gan lielu kopēšanas apjomu prasošajiem Dziesmu Svētkiem. Latvijā vajadzīgo summu patlaban atrast nav iespējams, tādēļ griežos pie LF pēc palīdzības. LF atbalsts ievērojami veicinātu mūzikas attīstību Latvijā, kā arī nodibinātu sen gaidīto kontaktu starp LNSO un LF.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts \$8,000

Izdevumi:

Rank Xerox kopēšanas tehnika.....	\$6,766
18% PVN.....	\$1,217.88
Kopsumma.....	<u>\$7,983.88</u>

Atsauksmes: *Aivars Gailis, Latvijas Republikas Kultūras Ministrijas valsts sekretārs:* Kultūras ministrija

līdz sniegt finansiālu atbalstu Latvijas Nacionālajam simfoniskajam orķestrim jaunas kopēšanas tehnikas iegādei. Apzinoties to, ka aparatūra orķestrim ir akūti nepieciešama, diemžēl, jāatzīst, ka šobrīd mums nav iespēju finansiāli piedalīties tās iegādē, jo šī gada ministrijas budžetā šādi izdevumi netika paredzēti.

Biruta Abula: LNSO, kas jau gadiem ir palīdzējis spodrināt Latvijas tēlu ārpus Latvijas robežām, līdzīgi citām kultūras iestādēm, ir nonācis nopietnās finansiālās grūtībās. Kultūras ministrijas atbalsts ir minimāls, un tikai pateicoties mākslinieku atdotībai, tas vēl turpina darboties. Līdz šim Simfoniskā orķestra vadība ļoti maz lūgusi atbalstu no citām latviešu organizācijām, bet patreizējā situācijā viņi spiesti meklēt pabalstu ārzemēs.

Lai pavairotu mācību līdzekļus, notis, atvieglotu ikdienišķo biroja darbu, absolūti nepieciešama ir moderna kopējamā mašīna. Nākošo Dziesmu svētku koncertu iestudēšanas darbu un izdevumu slodze palielinās, un līdzekļu trūkums ir aktuāls.

Pazīstu Simfoniskā orķestra darbinieku Aināru Pudānu kā nopietnu, mērķtiecīgu un atbildīgu mūziķi un administrātoru. Viņš savas zināšanas orķestra vadības administratīvajā darbā (arī mūzikālo izglītību) ir papildinājis ASV, un viņš tic un ir pārliecināts, ka mākslinieciski augstvērtīgais simfoniskais orķestris pārvarēs patreizējās grūtības. Mūsu atbalsts viņiem būtu bezgala nozīmīgs šai kritiskajā situācijā.

36. Stipendijas Latvijas nākotnei. Latviešu Fonda padome.

Atbalsts Latvijas studentiem Rietumu augstākās mācību iestādēs.

Darba veicēji: *Latviešu Fonda padome: Anīta Liepiņa, stipendiju komisijas priekšsēde, 23 Viamede Cres., Willowdale, ON M2K 2A7, Canada; telefons 416/225-0283, Fax 426/226-1654; Nora Balode, dalībnieku pārzine/kasiere; Edmunds Brigmanis, priekšsēdes vietnieks un ieguldījumu lietvedis.*

Projekta apraksts: LF padome atkal ierosina piešķirt līdzekļus Latvijas jauno speciālistu tālākai izglītībai Rietumos. Šis projekts atkārtoti ir guvis LF dalībnieku atbalstu. No pēdējā piešķiruma (\$10 000 saņemti 1996.g.) līdz projekta iesniegšanas laikam jau kvalificētiem kandidātiem ir piešķirti \$ 6 000. Stipendijas (katra \$1500) piešķirtas ārstēm Dr. Unai Epnerei, Dr. Vītai Ziderei, un medmāsām Martai Sokolovskai un Inesei Brāzmai. Tāpēc padome lūdz nākamās \$ 8 000, lai stipendiju piešķirumus varētu turpināt.

LF ir izveidojusies laba sadarbība ar Andu Šildi Vācijā, ar Dr. Kasparu Tūteru, Rutu Bekeru, Birutu Abulu, kā arī ar organizācijām (ALA, Ave Sol Canada Inc.), kas arī ir atbalstījušas stipendiātus, lai tie Rietumos varētu vairāk iemācīties un nebūtu atkārtoti jāmēro ceļš no Latvijas.

134

Stipendiju komisija ir centusies izsekot stipendiātu tālākām gaitām un uzskata, ka viņi, arī atgriežoties Latvijā, ir turpinājuši mācīties, mācīt un strādāt.

Stipendiju pieprasījumi tiek izvērtēti pēc šādiem kritērijiem:

- * Stipendijas domātas galvenokārt speciālistiem īstermiņa papildstudijām.

- * Kandidātiem jau jābūt Universitātes līmeņa pamatzglītībai.

- * Priekšroka kandidātiem, kuri nodos savas zināšanas tālāk citiem, atgriežoties Latvijā.

- * Kandidātam stipendijas pieprasīšanas brīdī atrasties Latvijā, un pēc papildstudiju beigšanas atgriezties un strādāt Latvijā.

- * Kandidātam jābūt uzņemtam kādā Rietumu augstākajā mācību iestādē, vai ar to saistītā institūtā, slimnīcā u.c. Ievērot, ka LF uzņemšanas nedz vīzu formalitātes nekārto.

- * Spēt pierādīt, ka LF papildus stipendija ir nepieciešama, lai varētu studijas īstenot.

- * Saņemot atbalstu, stipendiātam jāapsola popularizēt LF darbu un publiski pieminēt Latviešu Fonda iekšjūrumu.

- * Maksimālā stipendija ir \$1500 vienam semestrim, \$2500 diviem vai vairāk semestriem.

LF padome aicina LF dalībniekus atbalstīt stipendiju projektu par to balsojot. Šo projektu var arī atbalstīt palīdzot stipendiātiem atrast apmešanos un orientēties Rietumu dzīves apstākļos vai ziedojot papildus līdzekļus stipendijām, jo ar projektā paredzēto summu varēsīm apmierināt tikai daļu no vajadzībām. Ziedojumi atvelkami no ASV ienākuma nodokļiem.

Budžets:

No LF lūgtais pabalsts \$8,000

Atsauksmes: Kaspars Tūters: Kā LĀZA globālās apvienības priekšsēdis, izsaku pilnu atbalstu mūsu valdes vārdā jūsu projektam Stipendijas Latvijas nākotnei. LĀZA uzskata, ka patreizējos apstākļos kur latviešu organizācijām ārzemēs ir ļoti mazi budžeti, visieteicamākais naudas ieguldījums ir atbalstīt Latvijas jaunos kolēģus apmācīties ārzemēs. Šie ir arī LĀZA mērķi. No mūsu puses, mēs mēģinām izmeklēt Latvijas kolēģus, kuri varēs šos apmācību rezultātus izlietot Latvijā plašā veidā - vai nu akadēmiski, vai arī atzītās iestādēs, kur viņi dalīsies savās zināšanās ar kolēģiem un palīdzēs slimniekiem efektīvākā veidā. LĀZA redz, ka Jūsu un mūsu mērķi sakrīt.

Vēlos kļūt par Latviešu Fonda dalībnieku.

Pievienoju \$50 (studentiem \$10) iestāju maksājumus un, lai piedalītos šī gada balsošanā, aizdodu vai ziedoju Latviešu Fondam pirmo \$120 (studentiem \$10), pilnu viena gada dalības maksu.

Uzvārds vai organizācijas nosaukums:

.....

Vārds

.....

Adrese

.....

.....

.....

Telefons.....

Aizdevums.....Ziedojums....

1997.

gada.....

Paraksts.....

Balsošanas zīme (vai fotokopija) jāievieto atsevišķā aizlīmētā aploksnītē, ko kopā ar šo iestāšanās zīmi un \$170 (studentiem \$20) čeku, izrakstītu uz Latvian Foundation, Inc. vārda, jānosūta Edmundam Brigmanim, 22 Tapping Reeve Drive, Litchfield, CT 06759, USA, ne vēlāk kā ar šī gada 18. oktobra pasta zīmogu.